

2023/24 NKUNGUHATO WO DYONDZISA WA LEMBE WA NSIVAMAVANGWA WA RIXAKA:**XITSONGA RIRIMI RA LE KAYA: GIREDI YA 5 (KOTARA YA 1)**

KOTARA YA 1				
VHIKI	KU YINGISELA NA KU VULAVULA (SWANOMO)	KU HLAYA NA KU LANGUTISA	KU TSALA NA KU ANDLALA	SWIAKI NA MILAWU YA MATIRHISELO YA RIRIMI
<p>Makambelelo ya masungulo na ku titoloveta lama setiwaka exikolweni swi endliwa eka masiku manharhu ya vhiki ro sungula eka kotara ya 1 (Vhiki ra 1 masiku ya 1-3). Ku ta kamberiwa vuswikoti na ku languta swiphiko swa ku dyondza leswi vadyondzi va nga na swona. Vuxokoxoko lebyi byi fanele ku tirhisiwa ku tiva micingiriko ya ku dyondzisa na ku dyondza leyi nga ta endliwa.</p>				
1-2	<p>U yingisela na ku kanelo xitshuriwa xa mahungu</p> <p>Micingiriko ya masungulo: Ku bvumba</p> <p>U hlamusela swiendleko</p> <ul style="list-style-type: none"> • U kombisa na ku hlamusela xivangelo na switandzhaku • U nyika vonelo ra yena hi nkoka wa swa vanhu, mahanyelo na ndhavuko • Vutisa na ku angula eka swivutiso swa nkoka • U humelerisa na ku hlamusela vonelo ra yena a tlhela a seketela • U tirhisa maqhinga ya ku vulavurisana ku vulavula entlaweni 	<p>U hlaya xitshuriwa xa mahungu lexo nga na swovoniwa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ku tilulamisela ku hlaya: Ku bvumba ku suka eka vito, tinhlokohaka na swifaniso • U kanelo mhakankulu na vuxokoxoko byo karhi • U nyika vonelo hi swifaniso leswi hlawuriweke eka xitshuriwa <p>U hlaya hi xikongomelo xo twisia</p> <ul style="list-style-type: none"> • U tirhisa maqhinga yo hlaya: Xik. U tirhisa vuthala bya xitshuriwa na bya mbangu • U nyikana miehleketo na mavonelo ya yena hi ku tirhisa ku kumbetela • U tirhisa mepe wa miehleketo/tinotsi ku komisa mahungu • U tirhisa dikixinari ku ndlandlamuxa ntivomarito <p>U hlaya switshuriwa swa mabulu, xik. Xihungwana xa selulafoni (SMS)/imeyili</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hlamusela hungunkulu • U hlawula swiwlawulekisi swa tsalwa • U hlamusela xikongomelo xa tsalwa • Tirhisa dikixinari ku ndlandlamuxa ntivomarito <p>U ehleketa hi switshuriwa leswi a swi hlayeke a ri yexe</p> <ul style="list-style-type: none"> • U rungula xitori kumbe timhakankulu 	<p>U tsala xitsalwana xa nhlamuselo</p> <ul style="list-style-type: none"> • Xitsariwa xo tumbuluxiwa: • U tsala tindzimana ta mune • U tirhisa ntivomarito wo hlamusela, ngopfungopfu maengeteri yo hambanahambana • U tirhisa ririm iro gega, xik. swifananisi, swigego • U landzelerisa nonganoko wa magoza kumbe swiendleko hi ndlela leyi faneleke no hlamusela malongoloxelo ya kona <p>U tirhisa matsalelo yo landzelela magoza</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ku kunguhata/ku tilulamisela ku tsala • Ku mpfapfarhuta • Ku pfuxeta • Ku hlela • Ku hlerisia • Ku andlala <p>U tirhisa mimfungho ya mahikahatelo, xik. hiko, xivutiso, xihamari</p> <p>U tsala xihungwana (SMS)/imeyili</p> <ul style="list-style-type: none"> • U hlawula vundzeni lebyi faneleke • U tshama eka nhlokomhaka • U landzelela magoza ya matsalelo. Xik, siku, nkarhi, ndhawu <p>U tirhisa matsalelo yo landzelela magoza</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ku kunguhata/ku tilulamisela ku tsala • Ku mpfapfarhuta • Ku pfuxeta • Ku hlela • Ku hlerisia 	<p>Mpimo wa ntirho wa rito: Maendli</p> <p>Mpimo wa ntirho wa xivulwa: Nkarhi wa sweswi, nkarhi lowu taku</p> <p>Nhlamuselo ya rito: Vumunuhuhato, swivuriso, swivilavulelo, xifananiso</p>

KOTARA YA 1				
VHIKI	KU YINGISELA NA KU VULAVULA (SWANOMO)	KU HLAYA NA KU LANGUTISA	KU TSALA NA KU ANDLALA	SWIAKI NA MILAWU YA MATIRHISELO YA RIRIMI
		<ul style="list-style-type: none"> nakambe • U kombisa angulo wa ntihaveko eka switshuriwa leswi hlaiyiweke • U yelanisa na vutomi bya yena <p>Mad yondziselo yo hlaya: Ku hlayersa ehenhla/Tshika hinkwaswo u hlaya/ku hlaya Novhele yo koma hi ntlawu lowu leteriwaka/hlaya swin'we/vambirimbirhi/a ri yexe Makambelelo yo dyondza/nkamafundza – ku lulamisela ku hlayersa ehenhla <p>Ku hlayersa ku tiphina/itsakisa: Novhele/buku yo hlaya leyi nga ta hlayersa kwalomu ka 30 wa timinetu</p> </p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ku tsala mpfapfarhuto wo hetelela • Ku andlala <p>Tsala marito na tinhlamuselo ta wona eka dikixinari ya vona vinyi kumbe eka khumbi ra marito Tirhisa dikixinari ku peleta na ku ndlandlamuxa ntivomarito Tirhisa khadi ro rhekhodela eka rona loko a hlayersa ku lawula mahlayelo loko ya ri karhi ya ya emahlweni</p>	
3-4	<p>U yingisela na ku angula eka ntshaho wo huma eka novhele yo koma</p> <p>Migingiriko ya masungulo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ku bvumba • Yingisela mintshaho yo huma eka novhele • U kombisa hungukulu • U humesa matitwelo mayelana na swiendleko • U yelanisa na vutomi bya yena <p>U hlamusela swiendleko</p> <ul style="list-style-type: none"> • U kanelia hi hungunkulu na vuxokoxoko byo karhi • U hlamusela swiendleko hi ndlela leyinene na ndzandzelelano • U kanelia hi nkoka wa swa vanhu, mahanyelo na ndhavuko eka xitshuriwa • U tirhisa mahungu lawa ya humaka eka xitshuriwa ku hlamlua swivutiso 	<p>U hlaya ntshaho wo huma eka novhele yo koma</p> <p>U hlaya hi xikongomelo xo twisia</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ku titulamisela ku hlaya: Ku bvumba ku suka ka vito • Maqhingga yo hlaya • Ku hlaya hi ku hatlisa ku endlela ku kuma mahungu hi ku angarhela • Ku hlaya hi ku hatlisa ku endlela ku kuma vuxokoxoko byo karhi • Ku bvumba • U kanelia hi ntivomarito lawantshwa lowu humaka eka swifaniso <p>Dyondzo ya Matsalwa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kanelia swimunhahatwa • U kombisa no kanelia matitwelo lawa humesiweke • U yelanisa swiendleko, swimunhahatwa na vutomi bya yena • Tirhisa maqhingga yo tala ya ku hlaya • Kanelia na vahlayi xivumbeko, 	<p>U tsala nhluto wa buku/nkomiso</p> <ul style="list-style-type: none"> • U tirhisa rimba • Ku titulamisela ku tsala: U yingisela ku hlayersa ka mintshaho yo huma eka novhele • U hlawula vundzeni lebyi faneleke xikongomelo • U tirhisa ririmi leri faneleke na xivumbeko xa xitshuriwa • U tirhisa xivumbeko lexi lulameke • U lulamisa vundzeni hi ndlela leyi faneleke – u tirhisa minkarhi leyi swi humelerisaka xiswona • U tirhisa ntivoririmi, mapeletelo, mahikahatelo lama faneleke, ku katsa na xitwananisi xa nhlokohaka • U tirhisa dikixinari ku kamba mapeletelo na ndlandlamuxo wa ntivomarito <p>U tirhisa matsalelo yo landzelela magoza</p> <ul style="list-style-type: none"> • U bubutsa byongo hi ku tirhisa mepe wa miehleketo • U humesa mpfapfarhuto wo sungula • U pfuxeta leswi tsariweke 	<p>Mpimo wa ntirho wa rito: Masivinene, masivikomba, mahlawuri, maengeteri, mahlanganisi, maencisi</p> <p>Mpimo wa ntirho xivulwa: Nkarhi wa sweswi, nkarhi lowu nga hundza, switwananisi</p> <p>Nhlamuselo ya rito: Swifananisi, swivuriso, swivulavulelo</p> <p>Mapeletelo na mahikahatelo: Hiko, hefemulo, ku tirhisa dikixinari, ku avanyisa marito</p>

KOTARA YA 1				
VHIKI	KU YINGISELA NA KU VULAVULA (SWANOMO)	KU HLAYA NA KU LANGUTISA	KU TSALA NA KU ANDLALA	SWIAKI NA MILAWU YA MATIRHISELO YA RIRIMI
		<ul style="list-style-type: none"> matirhiselo ya ririm, na xikongomelo Pimananisa tibuku kumbe switshuriwa leswi u swi hlayeke, ntsalawavutomi (tibayogirafu)/tidayari na switori Tirhisa dikixinari ku ndlandlamuxa ntivomarito <p>Madyondziselo yo hlaya: Ku hlayela ehenhla/Tshika hinkwaswo u hlaya/ku hlaya Novhele yo koma hi ntlawa lowu leteriwaka/hlaya swin'we/vambirhimbir/a ri yexe Makambelelo yo dyondza/nkamafundza – ku lulamisela ku hlayela ehenhla</p> <p>Ku hlayela ku tiphina/titsakisa: Novhele/buku yo hlaya leyi nga ta hlayiwa kwalomu ka 30 wa timinete</p>	<ul style="list-style-type: none"> U hlela U hlerisa U tsala mpfapfarhuto wo hetelela U andlala mpfapfarhuto wo hetelela lowu baseke no hlayeka <p>Tsala marito na tinhlamuselo ta wona eka dikixinari ya vona vinyi kumbe eka khumbi ra marito Tirhisa dikixinari ku peleta na ku ndlandlamuxa ntivomarito Tirhisa khadi ro rhekhodela eka rona loko a hlayile ku lawula mahlayelo loko ya ri karhi ya ya emahlweni</p>	

MAKAMBELELO YA MAFUNDZA: NTIRHO WA 1:

- Ku hlayela ehenhla (20 wa timaraka).
- Sungula ntirho lowu eka kotara ya 1 wu ta hetisiwa na ku rhekodiwa eka kotara ya 2

5-6	<p>U yingisela no angula eka xitori Migingiriko ya masungulo</p> <ul style="list-style-type: none"> Ku bvumba U kombisa mhakankulu na vuxokoxoko byo karhi U ti yelanisa na vutomi bya yena <p>U hlamusela swiendleko</p> <ul style="list-style-type: none"> U kanela na ku nyika mavonelo U teka xiave eka nkanerisano wa ntlawa. Xik. Timhaka leti yelanaka na xitori U vutisa swivutiso leswi faneleke U tshama eka nkanerisano, xik. Hi timhaka leti nga na vuxaka na xitori U angula eka mianakanyo ya van'wana hi ntwelo na nhloniphoo U nyiketana na van'wana eka ku vulavula 	<p>U hlaya xitori U hlaya hi xikongomelo xo twisia</p> <ul style="list-style-type: none"> Ku tilulamisela ku hlaya: Ku bvumba ku suka eka vito, tinhlokohmaka na swifaniso <p>U tirhisa Maqhinga yo hlaya</p> <ul style="list-style-type: none"> Ku hlaya hi ku hatlisa ku endlela ku kuma mahungu hi ku angarhela Ku hlaya hi ku hatlisa ku endlela ku kuma vuxokoxoko byo karhi Ku bvumba U kanela hi ntivomarito lawantshwa lowu humaka eka swifaniso 	<p>U tsala xitori (Ndzungulo/nhlamuselo)</p> <ul style="list-style-type: none"> U hlawula vundzeni lebyi fambelanaka na xikongomelo U tirhisa ririm leri faneleke na xivumbeko xa xitshuriwa U tirhisa xivumbeko xo lulama U tsala nhlokohmaka ya xivulwa no katsa vuxokoxoko lebyi yelanaka ku vumba ndzimana leyi khomanek U tsala nkromiso wo koma U tirhisa mintshaho U endla swibumabumelo U tirhisa ntivoririmi, mapeletelo na mahikahatelo lama faneleke 	<p>Mpimo wa ntirho wa rito: Mavitaswilo na mavitavito Swirhangi na swilandzi</p> <p>Mpimo wa ntirho wa xivulwa: Nkarhi wa sweswi</p> <p>Nhlamuselo ya rito: Vamavizweni</p> <p>Mapeletelo na mahikahatelo: Hiko, hefemulo, mimfungho yo tshaha, mimfungho ya swivutiso, ku tirhisa dikixinari</p>
-----	--	--	--	---

KOTARA YA 1				
VHIKI	KU YINGISELA NA KU VULAVULA (SWANOMO)	KU HLAYA NA KU LANGUTISA	KU TSALA NA KU ANDLALA	SWIAKI NA MILAWU YA MATIRHISELO YA RIRIMI
		<p>U tirhisa maqhinga yo twisia</p> <ul style="list-style-type: none"> • U bvumba leswi nga ta humeleta hi ku tirhisa dyondzo ya mpfumawulo na vuthala bya mbangu • U kanelia ntivomarito mantshwa yo huma eka xitshuriwa <p>Dyondzo ya matsalwa</p> <ul style="list-style-type: none"> • U kanelia mhakankulu, kungu, swimunuhuhatwa na mbangu • U hlamusela ku titwa na mavonelo ya yena • U kanelia xivangelo na switandzhaku swa xitor • U tirhisa dikixinari ku ndlandlamuxa ntivomarito <p>Madyondziselo yo hlaya:</p> <p>Ku hlayela ehenhla/Tshika hinkwaswo u hlaya/ku hlaya Novhele yo koma hi ntlawa lowu leteriwaka/hlaya swin'we/vambirimbirhi/a ri yexe</p> <p>Makambelelo yo dyondza/nkamafundza – ku lulamisela ku hlayela ehenhla</p> <p>Ku hlayela ku tiphina/itsakisa:</p> <p>Novhele/buku yo hlaya leyi nga ta hlayiwa kwalomo ka 30 wa timinete</p>	<ul style="list-style-type: none"> • U tirhisa dikixinari eka mapeletelo na ku engetela ntivomarito <p>U tirhisa matsalelo yo landzelela magoza</p> <ul style="list-style-type: none"> • U bubutsa byongo hi ku tirhisa mepe wa miehleketo • U humesa mpfapfarhuto wo sungula • U pfuxeta leswi tsariweke • U hlela • U hlerisa • U tsala mpfapfarhuto wo hetelela • U andlala mpfapfarhuto wo hetelela lowu baseke no hlayeka <p>Tsala marito na tinhlamuselo ta wona eka dikixinari ya vona vinyi kumbe eka khumbi ra marito</p> <p>Tirhisa dikixinari ku peleta na ku ndlandlamuxa ntivomarito</p> <p>Tirhisa khadi ro rhekhodela eka rona loko a hlayile ku lawula mahlayelo loko ya ri karhi ya ya emahlweni</p>	

MAKAMBELELO YA MAFUNDZA: NTIRHO WA 2: KU TSALA

- Xitsalwana (20 wa timaraka)
- Ndzungulo/Nhlamuselo
- Exikarhi ka kotara

7-8	<p>U yingisela na ku angula atikili ya phephahungu</p> <p>Migingiriko ya masungulo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ku bvumba • U yingisela hi xikongomelo xo kuma vuxokoxoko byo karhi • U kombisa hungunkulu 	<p>U hlaya atikili ya phephahungu</p> <ul style="list-style-type: none"> • U ti lulamisela ku hlaya nhlokohaka ya mahungu <p>U hlaya hi xikongomelo xo twisia</p> <ul style="list-style-type: none"> • U tirhisa maqhinga yo hambanahambana yo hlaya, xik, ku hlaya hi ku hatlisa ku kuma 	<p>U tsala atikili ya phephahungu</p> <p>U tirhisa nhlokohaka, ntila wa manghenelo, ndzimana yo rhanga ku hlamlula swivutiso swa i mani? i yini? kwih? rini? na hikokwalaho ka yini? kumbe njhani?</p> <ul style="list-style-type: none"> • U hlawula vundzeni lebyi faneleke vahlayi na xikongomelo xa xitshuriwa 	<p>Nhlamuselo ya rito: Vundhawu</p> <p>Mpimo wa ntirho xivulwa: Nkarhi lowu nga hundza, nkahi lowu tako</p> <p>Nhlamuselo ya rito: Vamavizweni</p>
-----	--	---	--	---

KOTARA YA 1				
VHIKI	KU YINGISELA NA KU VULAVULA (SWANOMO)	KU HLAYA NA KU LANGUTISA	KU TSALA NA KU ANDLALA	SWIAKI NA MILAWU YA MATIRHISELO YA RIRIMI
	<ul style="list-style-type: none"> U swi yelanisa na vutomi bya yena U hlamusela swiendleko U tirhisa mahungu lawa ya humaka eka xitshuriwa hi ku angula swivutiso U kanelia hi swavanhu, mahanyelo na nkoka wa ndhavuko eka xitshuriwa U kanelia nkumbetelo na xikongomelo xa mutsari U teka xiave eka nkanerisano 	<p>mhaka hi ku angarhela na ku hlaya hi ku hatlisa ku kuma vuxokoxoko byo karhi, ku tirhisa vutivi lebyi hundzeke</p> <ul style="list-style-type: none"> U bvumba, u tirhisa vuthala bya mbangu ku kuma nhlamuselo na ku endla mimpimanyeto U kombisa no hlamusela ku fana na ku hambana ka n'wanchumu U kanelia hi ntivomarito lowuntshwa lowu humaka eka xitshuriwa U tirhisa dikixinari <p>Mad yondziselo yo hlaya: Ku hlayela ehenhla/Tshika hinkwaswo u hlaya/ku hlaya Atikili ya phephahungu hi ntlawa lowu leteriwaka/hlaya swin'we/vambirimbirhi/a ri yexe Makambelelo yo dyondza/nkamafundza – ku lulamisela ku hlayela ehenhla</p> <p>Ku hlayela ku tiphina/titsakisa: Atikili ya phephahungu/buku yo hlaya ley i nga ta hlaiwa kwalomu ka 30 wa timinete</p>	<ul style="list-style-type: none"> U hlanganisa swivulwa swi endla ndzimana leyi khomanek e hi ku tirhisa masivi, mahlanganisi, na mahikahatelo lama lulameke U tirhisa ntivomarito wo hambana, ntivoririmi, mapeletelo na mahikahatelo lama faneleke <p>U tirhisa matsalelo yo landzelela magoza</p> <ul style="list-style-type: none"> U bubutsa byongo hi ku tirhisa mimepe ya miehleketo U humesa mpfapfarhuto wo sungula U pfuxeta leswi tsariweke Wa hlela Wa swi hlerisia U tsala mpfapfarhuto wo hetelela U andlala mpfapfarhuto wo hetelela lowu baseke no hlayeka <p>Tsala marito na tinhlamuselo ta wona eka dikixinari ya vona vinyi kumbe eka khumbi ra marito</p> <p>Tirhisa dikixinari ku peleta na ku ndlandlamuxa ntivomarito</p> <p>Tirhisa khadi ro rhekhodela eka rona loko a hlaiyle ku lawula mahlayelo loko ya ri karhi ya ya emahlweni</p>	<p>Mapeletelo na mahikahatelo: Mimfungho ya swivutiso, ku tirhisa dikixinari, ku landzelelana ka marito</p>

MAKAMBELELO YA MAFUNDZA: NTIRHO WA 3: KU ANGULA EKA SWITSHURIWA (40 WA TIMARAKA)

- Xitshuriwa xa matsalwa/xo ka xi nga ri xa matsalwa (15 wa timaraka)
- Xitshuriwa xa swovoniwa: (10 wa timaraka)
- Swiaki na Milawu ya Matirhiselo ya Ririm: (15 wa timaraka)

Mintirho ley i a swi bohi leswaku yi tsariwa hi nkarhi un'we

9-10	<p>U nyika na ku landzelela swileriso</p> <ul style="list-style-type: none"> Migingiriko ya masungulo: Ku bvumba U yingisela na ku nyika vuxokoxoko byo karhi U tirhisa ndzandzelelano lowu faneleke 	<p>U hlaya xitshuriwa xa ndzeriso lexi nga na nxaxamelwa swileriso</p> <p>U hlaya hi xikongomelo xo twisisa</p> <ul style="list-style-type: none"> Ku tilulamisela ku hlaya: Ku bvumba ku suka eka vito ra xitshuriwa na swifaniso 	<p>U tsala swileriso: Xik. maendlelo ya sangweji</p> <ul style="list-style-type: none"> U hlawula mahungu lama faneleke U tirhisa vuxokoxoko byo karhi lebyi faneleke 	<p>Mpimo wa ntirho wa rito: Maengeteri ya mukhuva, nkarhi, ndhawu</p> <p>Mpimo wa ntirho wa xivulwa: Swivulwan'we, swivulwampfilungano</p>
------	--	---	--	--

KOTARA YA 1				
VHIKI	KU YINGISELA NA KU VULAVULA (SWANOMO)	KU HLAYA NA KU LANGUTISA	KU TSALA NA KU ANDLALA	SWIAKI NA MILAWU YA MATIRHISELO YA RIRIMI
	<ul style="list-style-type: none"> • U vutisa swivutiso leswi yelanaka na ku angula hi ndlela leyi faneleke • U teka swileriso 	<ul style="list-style-type: none"> • U tirhisa maqhinga yo hlaya <ul style="list-style-type: none"> - Ku hlaya hi ku hatlisa ku endlela ku kuma mahungu hi ku angarhela - Ku hlaya hi ku hatlisa ku endlela ku kuma vuxokoxoko byo karhi - Ku bvumba - U kanelia hi ntivomarito lawantshwa lowu humaka eka swifaniso - U kanelia vuxokoxoko bya xitshuriwa byo karhi - U teka swileriso/maendlelo - U kanelia ntivomarito wuntshwa wo huma eka xitshuriwa lexi hlayiweke - U tirhisa dikixinari <p>Madyondziselo yo hlaya: Ku hlayela ehenhla/Tshika hinkwaswo u hlaya/ku hlaya xitshuriwa xa swileriso hi ntlawa lowu leteriwaka/hlaya swin'we/vambirimbir/a ri yexe Makambelelo yo dyondza/nkamafundza – ku lulamisela ku hlayela ehenhla</p> <p>Ku hlayela ku tiphina/titsakisa: Xitshuriwa xa swileriso/buku yo hlaya leyi nga ta hlayiwa kwalomu ka 30 wa timinete</p>	<ul style="list-style-type: none"> • U tirhisa ndzandzelelano lowu lulameke • U tirhisa xivumbeko lexi lulameke • U tirhisa hlayelo ra ndzeriso • U tirhisa ntivoririmi, mapeletelo na mahikahatelo lama faneleke <p>U tirhisa matsalelo yo landzelela magoza</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ku kunguhata/ku tilulamisela ku tsala • Ku pfapfarhuta • Ku pfuxeta • Ku hlela • Ku hlerisia • Ku andlala <p>Tsala marito na tinhlamuselo ta wona eka dikixinari ya vona vinyi kumbe eka khumbi ra marito</p> <p>Tirhisa dikixinari ku peleta na ku ndlandlamuxa ntivomarito</p> <p>Tirhisa khadi ro rhekhodela eka rona loko a hlayile ku lawula mahlayelo loko ya ri karhi ya ya emahlweni</p>	<p>Mapeletelo na mahikahatelo: Hiko, mimfungho ya rihlamari, nkomiso wa marito – akhironimi, mavitoletere/inixiyalizimi, thirankhexini</p>

MIGINGIRIKO YA MAKAMBELELO YA NKAMAFUNDZA (Makambelelo ya dyondzo/nkamafundza)			
<ul style="list-style-type: none"> • Migungiriko ya Ku yingisela • Migungiriko yo hambanahambana ya Ku yingisela 	<ul style="list-style-type: none"> • Migungiriko ya Ku hlaya na Ku langutisa • Ku hlaya hi ku landzelela magoza • Migungiriko ya ku hlayela ehenhla • Migungiriko ya Xikambelantwisiso xo hlaya • Migungiriko ya Matsalwa leyi kongomisiweke eka tinxaka tinharhu ta matsalwa ya ndzawulelo ya simesitara (hafu ya lembe) 	<ul style="list-style-type: none"> • Migungiriko ya Ku tsala na Ku andlala • Ku tsala hi ku landzelela magoza • Ku tsala tindzimana • Switshuriwa swa switsalwambiko • Xitsalwana • Ku tsala ka vutumbuluxi 	<ul style="list-style-type: none"> • Swiaki na Milawu ya Matirhiselo ya Ririm • Migungiriko yo hambanahambana ya Swiaki na Milawu ya Matirhiselo ya Ririm leyi fambisanaka na tinxaka ta switshuriwa
GIREDI YA 5 XITSONGA RIRIMI RA LE KAYA: NKOMISO WA MINTIRHO YA MAKAMBELELO YA MAFUNDZA: KOTARA YA 1			
MAKAMBELELO YA MAFUNDZA: NTIRHO WA 1: <ul style="list-style-type: none"> • Ku hlayela ehenhla (20 wa timaraka). <p>Sungula ntirho lowu eka kotara ya 1 kutani wu ta hetisiwa ka Kotara ya 2</p>	NTIRHO WA MAKAMBELELO YA MAFUNDZA WA 2: KU TSALA Xitsalwana (20 wa timaraka) <ul style="list-style-type: none"> • Ndzungulo/Nhlamuselo • Exikarhi ka kotara 	MAKAMBELELO YA MAFUNDZA: NTIRHO WA 3: KU ANGULA EKA SWITSHURIWA (40 WA TIMARAKA) <ul style="list-style-type: none"> • Xivutiso xa 1: Xitshuriwa xa matsalwa/xo ka xi nga ri xa matsalwa (15 wa timaraka) • Xivutiso xa 2: Xitshuriwa xa swovoniwa (10 wa timaraka) • Xivutiso xa 3: Swiaki na Milawu ya Matirhiselo ya Ririm (15 wa timaraka) 	

2023/24 NKUNGUHATO WO DYONDZISA WA LEMBE WA NSIVAMAVANGWA WA RIXAKA: XITSONGA RIRIMI RA LE KAYA: GIREDI YA 5 (KOTARA YA 2)

KOTARA YA 2				
VHIKI	KU YINGISELA NA KU VULAVULA (SWANOMO)	KU HLAYA NA KU LANGUTISA	KU TSALA NA KU ANDLALA	SWIAKI NA MILAWU YA MATIRHISELO YA RIRIMI
1-2	<p>U yingisela na ku angula xithhokovetselo Migingiriko ya masungulo</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ku bvumba • U tsakela no angula eka nkucetelo wa mpfumawulo lowu tisaka hi xithhokovetselo <p>U hlamusela swiendleko:</p> <ul style="list-style-type: none"> • U kanelia miehleketonkulu • U yelanisa na ntokota wa yena n'wini • U kombisa matitwelo ya yena lama ya tisiwaka hi xithhokovetselo • U kanelia thoni na matirhiselo ya ririmia na nkucetelo lowu swi nga na wona eka muyingiseri ku katsa na leswi ririmia ri tirihiwaka xiswona ku tisa xiymo xo karhi <p>Ku hlaya xithhokovetselo/mintila leyi hlawuriweke</p> <ul style="list-style-type: none"> • U hlawula thoni leyi faneleke na matitwelo lama fambelanaka na vundzeni na xitayili xa xithhokovetselo • U tirhisa ririmia ra ninginiso wa swirho hi mfanelo no va na vuswikoti byo andlala • Ku cinca rivilo ra mavulelo, vholumu no koka moyo 	<p>U hlaya xithhokovetselo U hlaya hi xikongomelo xo twisia</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ku tilulamisela ku hlaya: U bvumba ku suka eka nhlokomhaka • Tirhisa maqhinga yo hlaya: Ku hlaya hi ku hatlisa ku endlela ku kuma mahungu hi ku angarhela • Ku hlaya hi ku hatlisa ku endlela ku kuma vuxokoxoko byo karhi - Ku bvumba <p>Maqhinga yo twisia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • U bvumba • A tirhisa vuthala bya dyondzo ya mpfumawulo na mbangu • No bvumba mahetelelo <p>Dyondzo ya matsalwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • U kombisa yelano wa mpfumawulo na ncino na ku nyika vonelo ra yena hi nkucetelo lowu swi nga na wona eka muyingiseri • U kombisa matitwelo no nyika vonelo ra yena • U swi yelanisa na vutomi bya yena • U tirhisa dikixinari ku ndlandlamuxa ntivomarito <p>Madyondziselo yo hlaya:</p> <p>Ku hlayela ehenhla/Tshika hinkwaswo u hlaya/ku hlaya xithhokovetselo hi ntawa lowu leteriwaka/hlaya swin'we/vambirimbirhi/a ri yexe</p> <p>Makambelelo yo dyondza/nkamafundza – ku lulamisela ku hlayela ehenhla</p>	<p>U tsala xithhokovetselo</p> <ul style="list-style-type: none"> • U tirhisa mbyelelo wa mimpfumawulo (mimpfumawulo ya switatisi na ya switwari), xigego na xifananisi • U humelerisa mpfapfarhuto wo sungula no tekela enhlokweni mhakankulu • U komba ku twisia xitayili na matirhiselo lamanene ya ririmia • U ehleketa na ku pima nkoka wo tsala na ntirho wa vutumbuluxi • U tirhisa milawu ya mahikahatelo leyi fanelaka <p>U tirhisa matsalelo yo landzelela magoza:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ku kunguhata/ku ti lulamisela ku tsala • Ku pfampfarhuta • Ku pfuxeta • Ku hlela • Ku hlerisira • Ku andlala <p>Tsala marito na tinhlamuselo ta wona eka dikixinari ya vona vinyi kumbe eka khumbi ra marito</p> <p>Tirhisa dikixinari ku peleta na ku ndlandlamuxa ntivomarito</p> <p>Tirhisa khadi ro rhekhodela eka rona loko a hlayile ku lawula mahlayelo loko ya ri karhi ya ya emahlweni</p>	<p>Mpimo wa ntirho wa rito: Mavitantlawa, mavitaswianakanyiwa, mahlamari</p> <p>Mpimo wa ntirho wa swivulwa: Nkarhi wa riendli wa sweswi lowu yaka emahlweni</p> <p>Nhlamuselo ya rito: Mbuyelelo wa mipfumawulo (ya switwari na switatisi), ncino, ku yelana ka mimpfumawulo, xigego, xifananisi</p> <p>Mapeletelo na mahikahatelo: Ku avanyisa rito, ku tirhisa dikixinari, mimfungho yo tshaha</p>

KOTARA YA 2				
VHIKI	KU YINGISELA NA KU VULAVULA (SWANOMO)	KU HLAYA NA KU LANGUTISA	KU TSALA NA KU ANDLALA	SWIAKI NA MILAWU YA MATIRHISELO YA RIRIMI
		Ku hlayela ku tiphina/titsakisa: Xithhokovetselo/buku yo hlaya leyi nga ta hlayiwa kwalomu ka 30 wa timinete		
3-4	U yingisela na ku kanelo xiviko xa ta maxelo Migingiriko ya masungulo: <ul style="list-style-type: none"> Ku bvumba U yingiselela vuxokoxoko byo karhi U kanelo hi ku pfuna ka mahungu U hlanganisa mahungu na vutomi bya yena U hlamusela swiendleko <ul style="list-style-type: none"> U kanelo hi nkucetelo lowu nga vaka kona eka vanhu U pimanisa maxelo ya le tindhawini to hambanahambana no tlhela a kombisa na ku nyika swivangelo swo tsakela tindhawu to karhi U teka xiave eka minkanerisano no seketela mavonelo ya yena U kombisa swihlawulekisi swa swiviko swa ta maxelo: Marito na muxaka wa ririm ieri tirhiswaka U tirhisa maqhinga yo nyiketana eka ku vulavula hi ntikelo wa swiyimo swa mintlawa 	U hlaya xiviko xa ta maxelo <ul style="list-style-type: none"> Ku tilulamisela ku hlaya: Ku bvumba ku suka eka vito, tinhlokomhaka na swifaniso U hlaya hi xikongomelo xo twisia <ul style="list-style-type: none"> U tirhisa maqhinga yo hambanahambana yo hlaya: Ku hlaya hi ku hatlisa ku kuma mhaka hi ku angarhela - ku hlaya hi ku hatlisa ku kuma vuxokoxoko byo karhi - Ku tirhisa vutivi bya khale - Wa bvumba, a tirhisa vuthala bya mbangu ku kuma nhlamuselo na ku endla mimpimanyeto - U kanelo hi ntivomarito lawantshwa lowu humaka eka swifaniso Maqhinga yo twisia: <ul style="list-style-type: none"> U kombisa na ku hlamusela ku hambana na ku fana ka swilo U kombisa leswi xitshuriwa xi nga lulamisiwa xiswona U hlaya xitshuriwa xa mahungu lexi nga na swovoniwa, xik, mepe U hlamusela swovoniwa U tirhisa mepe wa miehleketo/tinotsi ku komisa mahungu Madyondziselo yo hlaya: Ku hlayela ehenhla/Tshika hinkwaswo u hlaya/ku hlaya xiviko xa ta maxelo hi ntlawa lowu leteriwaka/hlaya swin'we/vambirimbirhi/a ri yexe	U tsala xiviko xa ta maxelo <ul style="list-style-type: none"> U tirhisa masivi, mahlanganisi na mahikahatelo lamanene ku hlanganisa swivulwa a vumba dzimana leyi khomanek U andlala mahungu hi ku tirhisa mepe wa miehleketo, chati, girafu, kumbe dayagiramu U tirhisa matsalelo yo landzelela magoza: <ul style="list-style-type: none"> Ku kunguhata/ku tilulamisela ku tsala Ku pfapfarhuta Ku pfuxeta Ku hlela Ku hlerisisa Ku andlala Tsala marito na tinhlamuselo ta wona eka dikixinari ya vona vinyi kumbe eka khumbira marito Tirhisa dikixinari ku peleta na ku ndlandlamuxa ntivomarito. Tirhisa khadi ro rhekhodela eka rona loko a hlayile ku lawula mahlayelo loko ya ri karhi ya ya emahlweni	Mpimo wa ntirho wa rito: Maendl, masivi, maengeteri, mahlawuri, mahlanganisi, mavitaswianakanyiwa Mpimo wa ntirho wa swivulwa: Swivulwan'we, swivulwankatsano, nkarhi lowu taka Nhlamuselo ya rito: Vamavizweni, maritofulara, tihomonimi, pholisemi

KOTARA YA 2				
VHIKI	KU YINGISELA NA KU VULAVULA (SWANOMO)	KU HLAYA NA KU LANGUTISA	KU TSALA NA KU ANDLALA	SWIAKI NA MILAWU YA MATIRHISELO YA RIRIMI
		<p>Makambelelo yo dyondza/nkamafundza – ku lulamisela ku hlayela ehenhla</p> <p>Ku hlayela ku tiphina/titsakisa:</p> <p>Xiviko xa ta maxelo/buku yo hlaya leyi nga ta hlayiya kwalomu ka 30 wa timinete</p>		
5-6	<p>U yingisela na ku angula eka ntlangu</p> <p>Migingiriko ya masungulo:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ku bvumba ku suka eka vito ra ntlangu/swifaniso <p>U hlamusela swiendleko:</p> <ul style="list-style-type: none"> U rungula xivono xa ntlangu nakambe hi ndzandzelelano U vula swimunhuhatwa hi ndlela yo lulama U yingisela vuxokoxoko byo karhi U tirhisa vuxokoxoko hi mfanelo U humesa miehleketo na matitwelo ya yena hi xitshuriwa U tirhisa xivumbeko lexi lulameke xa ririm <p>U encenyeta ximunhuhatwa</p> <ul style="list-style-type: none"> U hambanisa rito na mafambafambiselio ya xikandza U cinca rhijisitara, xivumbeko xa ntivoririmi na swivilavulelo 	<p>U hlaya ntlangu</p> <p>U hlaya hi xikongomelo xo twisia</p> <ul style="list-style-type: none"> U tirhisa maqhinga yo hlaya Ku hlaya hi ku hatlisa ku endlela ku kuma mahungu hi ku angarhela Ku hlaya hi ku hatlisa ku endlela ku kuma vuxokoxoko byo karhi Ku bvumba U kanela hi ntivomarito lawantshwa lowu humaka eka swifaniso U hlayela henhla hi rivilo leri faneleke <p>Maqhinga yo twisia:</p> <ul style="list-style-type: none"> U hlamusela ndlela leyi vatsari va tirhisaka ntivomarito na ririm hakona ku hlamusela kungu, mbangu na swimunhuhatwa U hlamusela nkucetelo wa marito na mianakonyo U kombisa xivangelo na switandzhaku eka switshuriwa swa nomo na swo tsariwa no tlhela a hlamusela vuxaka bya swona <p>Madyondziselo yo hlaya:</p> <p>Ku hlayela ehenhla/Tshika hinkwaswo u hlaya/ku hlaya ntlangu hi ntlawa lowu leteriwaka/hlaya swin'we/vambirhimbirhi/a ri yexe</p>	<p>U tsala ntlangu/N'wangulano</p> <ul style="list-style-type: none"> U vumba swimunhuhatwa U hlamusela mbangu U tumbuluxa kungu U tirhisa xivumbeko lexi faneleke U tumbuluxa thoni kumbe xiyimo xa ku titwa ka munhu hi nkarhi wolowo U kunguhata xitshuriwa, a xi pfapfarhuta no xi hlerisisa U tsala swivilwa hi ku tirhisa marito yo tshaha xivulavuri na marito yo rungula leswi vuriweke U tumbuluxa mpfapfarhuto wo sungula lowu nga na timhakankulu na tindzimana to seketela leti tumbuluxiweke kahle U tirhisa xitwananisi xa nhlokombhaka U tirhisa ntivoririmi, mapeletelo na mahikahatelo lama faneleke <p>U tirhisa matsalelo yo landzeleta magoza:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ku kunguhata/ku tilulamisela ku tsala Ku pfapfarhuta Ku pfuxeta Ku hlela Ku hlerisisa Ku andlala <p>Tsala marito na tinhlamuselo ta wona eka dikixinari ya vona vinyi kumbe eka khumbi ra marito</p> <p>Tirhisa dikixinari ku peleta na ku ndlandlamuxa ntivomarito</p>	<p>Mpimo wa ntirho wa rito: Maendli</p> <p>Mpimo wa ntirho wa swivulwa: Switatimende, swivuriso, swileriso, swivulwan'we, swivulwankatsano, marito yo tshaha xivulavuri na marito yo runguriwa</p> <p>Nhlamuselo ya rito: Xitikaneti</p> <p>Mapeletelo na mahikahatelo: Mimfungho ya xivutiso, hikwana, swirhatana swo tshaha</p>

KOTARA YA 2				
VHIKI	KU YINGISELA NA KU VULAVULA (SWANOMO)	KU HLAYA NA KU LANGUTISA	KU TSALA NA KU ANDLALA	SWIAKI NA MILAWU YA MATIRHISELO YA RIRIMI
		<p>Makambelelo yo dyondza/nkamafundza – ku lulamisela ku hlayela ehenhla</p> <p>Ku hlayela ku tiphina/titsakisa:</p> <p>Ntlangu/buku yo hlaya leyi nga ta hlaiwa kwalomu ka 30 wa timinete</p>	<p>Tirhisa khadi ro rhekhodela eka rona loko a hlayile ku lawula mahlayelo loko ya ri karhi ya ya emahlweni</p>	

NTIRHO WA MAKAMBELELO YA MAFUNDZA WA 4: XITSHURIWA XA XITSALWAMBIKO: (10 WA TIMARAKA)

Xi tsariwa ku nga se tsariwa xikambelwana xa ndzawulelo

7-8	<p>U yingisela no angula xiviko</p> <p>Migingiriko ya masungulo:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ku bvumba ku suka eka vito ra xitshuriwa, nhlokohaka na swifaniso Yingisela timhakankulu hi vukheta Vuxokoxoko Hlamula swivutiso U avelana ntokoto na ku nyika mavonelo U xopaxopa xiviko U komisa xiviko U andlala xiviko hi ku tirhisa tafula/chati/girafu <p>U teka xiave eka minkanerisano</p> <ul style="list-style-type: none"> U tshama eka nhlokohaka U nyika xivikontsundzuxo lexi faneleke U tshama eka nkanerisano U kombisa ku twisia timfanelo na matitwelo ya van'wana 	<p>U hlaya xiviko lexi nga na swovoniwa (xik.</p> <p>Matafula/tichati/tigirafu/tidayagiramu/mi mepe)</p> <ul style="list-style-type: none"> Ku titulamisela ku hlaya: Ku bvumba ku suka eka vito, tinhlokohaka na swifaniso U kanela mhakankulu na vuxokoxoko byo karhi <p>U hlaya hi xikongomelo xo twisia</p> <ul style="list-style-type: none"> U tirhisa maqhinga yo hlaya: <ul style="list-style-type: none"> U hlamusela hi laha vatsari va tirhisaka ha kona ntivomarito na ririmu ku hlamusela kungu, mbangu, moyo wa ntlangu na swimunhuhatwa U hlamusela nkucetelo wa marito na mianakanyo U kombisa xivangelo na switandzaku eka switshuriwa swa nomo na swo tsariwa no tlhela a hlamusela vuxaka bya swona U hlayela ehenhla no cinca rivilo hilaha swi faneleke <p>Maqhinga yo twisia</p> <ul style="list-style-type: none"> U hlamusela mahungu ya swidirowiwa 	<p>U tsala xiviko</p> <ul style="list-style-type: none"> U tirhisa rimba ku tsala xiviko U xaxemeta mahungu hi ndlela leyi faneleke U tirhisa ntivoririmi, mapeletelo na mahikahatelo lama faneleke U andlala ntirho hi ndlela leyi baseke hi ku tirhisa xivumbeko lexinene ku fana na tinhlokohaka na ntsalanganyo exikarhi ka tindzimana <p>U tirhisa matsalelo yo landzeleta magoza:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ku kunguhata/ku ti lulamisela ku tsala Ku pfapfarhuta Ku pfuxeta Ku hlela Ku hlerisisa Ku andlala <p>Tsala marito na tinhlamuselo ta wona eka dikixinari ya vona vinyi kumbe eka khumbi ra marito</p> <p>Tirhisa dikixinari ku peleta na ku ndlandlamuxa ntivomarito</p> <p>[DIKIXINARI YA YENA N'WINYI]</p> <p>Tirhisa khadi ro rhekhodela eka rona loko a hlayile ku lawula mahlayelo loko ya ri karhi ya ya emahlweni</p>	<p>Mpimo wa ntirho wa rito: Mahlawuri, masivi, mahlanganisi</p> <p>Mpimo wa ntirho wa swivulwa: Nkarhi lowu nga hundza lowu yaka emahlweni, nkarhi lowu taka lowu yaka emahlweni, xivulwa xa riendli ra nghingiriko na xivulwa xa riendli ra xitwisiwa na swivulwa swa xivutiso</p> <p>Mapeletelo na mahikahatelo:</p> <p>Mfungho wa nsiyo ku komba ku ya emahlweni, mfungho wa rihlamari, mimfungho ya swivutiso, swirhatana swo tshaha</p>

KOTARA YA 2				
VHIKI	KU YINGISELA NA KU VULAVULA (SWANOMO)	KU HLAYA NA KU LANGUTISA	KU TSALA NA KU ANDLALA	SWIAKI NA MILAWU YA MATIRHISELO YA RIRIMI
		<ul style="list-style-type: none"> • U nyikana miehleketo na van'wana no tlhela va nyikana mavonelo, mikumbetelo na ku ringanyeta • Tirhisa mepe wa miehleketo/tinotsi ku komisa mahungu • U kanelia hi ntivomarito lowuntswa wo huma eka xitshuriwa lexi hlaiweke • U tirhisa dikixinari <p>Madyondziselo yo hlaya: Ku hlayela ehenhla/Tshika hinkwaswo u hlaya/ku hlaya xiviko hi ntlawa lowu leteriwaka/hlaya swin'we/vambirimbirhi/a ri yexe Makambelelo yo dyondza/nkamafundza – ku lulamisela ku hlayela ehenhla</p> <p>Ku hlayela ku tiphina/itsakisa: Xiviko/buku yo hlaya leyi nga ta hlaiwa kwalomu ka 30 wa timinete</p>		
9-10	MAKAMBELELO YA MAFUNDZA: NTIRHO WA 5: XIKAMBELWANA XO LAWURIWA XA KHOTAVUXIKA KU ANGULA EKA SWITSHURIWA (40 WA TIMARAKA) <ul style="list-style-type: none"> • Xivutiso xa 1: Xikambelantwisiso xa xitshuriwa xa matsalwa/xo ka xi nga ri xa matsalwa (15 wa timaraka) • Xivutiso xa 2: Xitshuriwa xa Swovoniwa (10 wa timaraka) • Xivutiso xa 3: Nkomiso (5 wa timaraka) • Xivutiso xa 4: Swiaki na Milawu ya Matirhiselo ya Ririm (10 wa timaraka) 			

MIGINGIRIKO YA MAKAMBELELO YA NKAMAFUNDZA (Makambelelo ya dyondzo/nkamafundza)			
Migungiriko ya Ku yingisela na Ku vulavula <ul style="list-style-type: none"> Migungiriko yo hambanahambana ya Ku yingisela na Ku vulavula 	Migungiriko ya Ku hlaya na Ku langutisa <ul style="list-style-type: none"> Ku hlaya hi ku landzelela magoza Migungiriko ya ku hlayela ehenhla Migungiriko ya Xikambelantwisiso xo hlaya Migungiriko ya matsalwa leyi kongomisiweke eka tinxaka tinharhu ta matsalwa ya ndzawulelo ya simesitara (hafu ya lembe) 	Migungiriko ya Ku tsala na Ku andlala <ul style="list-style-type: none"> Ku tsala hi ku landzelela magoza Ku tsala tindzimana Switshuriwa swa switsalwambiko Xitsalwana Ku tsala ka vutumbuluxi 	Swiaki na Milawu ya Matirhiselo ya Ririm <ul style="list-style-type: none"> Migungiriko yo hambanahambana ya Swiaki na Milawu ya Matirhiselo ya Ririm leyi fambisanaka na tinxaka ta switshuriwa
GIREDI YA 5 XITSONGA RIRIMI RA LE KAYA: NKOMISO WA MINTIRHO YA MAKAMBELELO YA MAFUNDZA: KOTARA YA 2			
MAKAMBELO YA MAFUNDZA: NTIRHO WA 1: KU HLAYELA EHENHLA (20 WA TIMARAKA). Ntirho lowu wu yisiwa emahlweni ku suka eka Kotara ya 1. Wu ta hetisiwa na ku rhekhodiwa eka Kotara ya 2	NTIRHO WA MAKAMBELELO YA MAFUNDZA WA 4: <ul style="list-style-type: none"> Xitshuriwa xa xitsalwambiko: (10 WA TIMARAKA) Xi tsariwa ku nga se tsariwa xikambelwana xo lawuriwa		MAKAMBELELO YA MAFUNDZA: NTIRHO WA 5: KU ANGULA EKA SWITSHURIWA (40 WA TIMARAKA) <ul style="list-style-type: none"> Xivutiso xa 1: Xikambelantwisiso xa xitshuriwa xa matsalwa/xo ka xi nga ri xa matsalwa (15 wa timaraka) Xivutiso xa 2: Xitshuriwa xa swovoniwa (10 wa timaraka) Xivutiso xa 3: Ku tsala nkomo (5 wa timaraka) Xivutiso xa 4: Swiaki na Milawu ya Matirhiselo ya Ririm (10 wa timaraka)

2023/24 NKUNGUHATO WO DYONDZISA WA LEMBE WA NSIVAMAVANGWA WA RIXAKA: XITSONGA RIRIMI RA LE KAYA: GIREDI YA 5 (KOTARA YA 3)

KOTARA YA 3				
VHIKI	KU YINGISELA NA KU VULAVULA (SWANOMO)	KU HLAYA NA KU LANGUTISA	KU TSALA NA KU ANDLALA	SWIAKI NA MILAWU YA MATIRHISELO YA RIRIMI
1-2	<p>Yingisela mintsheketo (xik. swikhawlakholwana/mintsheketo ya khale ya tinenha)</p> <p>Migingiriko ya masungulo:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ku bvumba leswi tsalwa ri vulavulaka hi swona Kuma mongo wa mhaka, kungu, mbangu, moyo, na swimunhuhatwa swa xitshuriwa xa ntsheketo Hambanisa exikarhi ka swiendleko swa ntiyiso na swo ka swi nga ri ntiyiso Nghenelela eka minkanerisano no seketela mavonelo ya wena Angula hi vukheta eka mianakanyo na swinginganyeto <p>Rungula xitori nakambe (Ntsheketo: swikhawlakholwana kumbe ntsheketo wa khale wa tinenha)</p> <ul style="list-style-type: none"> Rungula swiendleko nakambe ku suka eka xitshuriwa hi nxanxamelo lowu nga lulama Vula mavito ya swimunhuhatwa hi ndlela leyi lulameke Humesa miehleketo na matitwelo hi ntila wa xitori/vumunhuhati/kungu/mbangu/mahu ngu/nkongomelo wa tsalwa na sw. na sw. 	<p>Hlaya mintsheketo (xik. swikhawlakholwana/ya khale ya tinenha)</p> <p>U hlaya hi xikongomelo xo twisia</p> <p>Migingiriko ya masungulo:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ku tilulamisela ku hlaya: Bvumba ku suka eka nhlokohaka na swifaniso leswi swi nga eka tsalwa Tirhisa maqhingga yo tala ya ku hlaya; ku hlaya hi ku hatlisa ku kuma mahungu hi ku angarhela, ku hlaya hi ku hatlisa ku kuma vuxokoxoko byo karhi, vuthala bya xitshuriwa na vutivi bya khale <p>Dyondzo ya matsalwa</p> <ul style="list-style-type: none"> Hlamusela hi laha mutsari a tirhisaka ntivomarito na ririmia ku hlamusela kungu, nkongomelo na mbangu Kanelia na ku nyika swivangelo swa swiendlo swa swimunhuhatwa Tirhisa dikixinari ku twisia marito yantshwa na ntivomarito ku suka eka xitshuriwa <p>Madyyondziselo yo hlaya:</p> <p>Ku hlayela ehenhla/Tshika hinkwaswo u hlaya/ku hlaya ntsheketo hi ntlawu lowu leteriwaka/hlaya swin'we/vambirimbirhi/a ri yexe</p> <p>Makambelelo yo dyondza/nkamafundza – ku lulamisela Ku hlayela ehenhla</p> <p>Ku hlayela ku tiphina/titsakisa:</p> <p>Ntsheketo/buku yo hlaya leyi nga ta hlaiyiwa kwalomu ka 30 wa timinete</p>	<p>Tsala tindzimana ta nhlamuselo ta tsalwa ra ntsheketo lowu wu hlaiyiweke (xik. swikhawlakholwana/ya khale ya tinenha) hi ku tirhisa rimba ra matsalelo:</p> <p>Migingiriko ya masungulo:</p> <ul style="list-style-type: none"> Hlawula vundzeni lebyi byi nga na mbangu lowu wu faneleke Kanelia swimunhuhatwa, ndhawu na nkarhi lowu vekiweke wa ku hlaya tsalwa Kanelia xikongomelo xa tsalwa Kanelia kungu, swimunhuhatwa na mbangu wa tsalwa <p>Vadyondzi va:</p> <ul style="list-style-type: none"> Tsala nhlamuselo ya swimunhuhatwa eka tsalwa Tshama eka nhlokohaka/nkongongomelo Tirhisa nhlamuselo ya ntivomarito hi ndlela ya vutumbuluxi (xik. mahlawuri) Tirhisa ririmia ro gega (xik., swifanansi, xigego) Tirhisa ririmia na mapeletelo lama nga fanela Hlanganisa swivulwa eka ndzimana leyi yi khomanekie hi ku tirhisa masivi ivi u hlanganisa marito no tirhisa mahikahatelo lama nga lulama <p>Tsala marito na tinhlamuselo ta wona eka dikixinari ya vona vinyi kumbe eka khumbi ra marito</p> <p>Tirhisa dikixinari ku peleta na ku ndlandlamuxa ntivomarito</p> <p>Tirhisa khadi ro rhekhodela eka rona loko a hlaiyle ku lawula mahlayelo loko ya ri karhi ya emahlweni</p>	<p>Xiyimo xa ntirho wa rito: Maendli, vun'we na vunyingi, swirhangi swa ntsongahato, mahlawuri</p> <p>Xiyimo xa ntirho wa xivulwa: Xiendliwa, swivutiso, marito ya xivulavuri na marito yo runguriwa, tindzimana</p> <p>Mapeletelo na mahikahatelo: Mimfungho ya mintshaho, maletere lamakulu, hiko, hefemulo</p>

KOTARA YA 3				
VHIKI	KU YINGISELA NA KU VULAVULA (SWANOMO)	KU HLAYA NA KU LANGUTISA	KU TSALA NA KU ANDLALA	SWIAKI NA MILAWU YA MATIRHISELO YA RIRIMI
3-4 PTV GOZA RA 1 NDZAVISISO	<p>Ku yingisela na ku teka xiave eka mbulavurisano wo koma hi Phurojeke ya ku Tsala ka Vutumbuluxi (PTV) leyi kongomisiweke eka muxaka wa tsalwa leri hlawuriweke (xik). Vutlhokovetseri/Mintsheketo/Ntlangu/Xirungulwana)</p> <p>Migingiriko ya masungulo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kanelia maendlelo/magoza ya ndzavisiso na nkarhi lowu pimiweke • Kanelia ndlandlamuko wa xivutiso xo rhangela/nhlokohaka • Vulavula hi matirhiselo ya swihlovo na switirhisiwa • Kongomisa eka ku teka tinotsi • Hlamusela matshahelo na nkoka wa nongonoko wa matsalwa lama tirhisiweke/bibiliyogirafu • Hlamusela swihlawulekisi swa makambelelo na tinhlamuselo eka rhubiriki/xitirhisiwa xo kambisia <p>Vadyondzi va:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Avana hi mintlawa kumbe va tirha hi un'we un'we • Hlengeleta mahungu ya ndzavisiso • Avelana miehleketo, mavonelo na ku teka xiave eka minkanerisano • Hlengeleta nongonoko wa matsalwa lama ya tirhisiweke • Hlayisa rhekhodo ya magoza ya ndzavisiso (fayili ya vumbhoni) 	<p>Hlaya ku kuma mahungu lama kongomisiweke eka muxaka wa tsalwa leri hlawuriweke (xik). Vutlhokovetseri/Mintsheketo/Ntlangu/Xirungulwana):</p> <p>Migingiriko ya masungulo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyika switirhisiwa swa ndzavisiso • Hlohletela vadyondzi ku engetela switirhisiwa swa ndzavisiso leswi va nyikiweke swona • Pfuxeta tsalwa ku antswisa ku twisia • Hlamusela nkucetelo wa swihlawulekisi/swiphemu swa Vutlhokovetseri/Ntlangu/Xirungulwana/Mintsheketo • Hlamusela nkoka wa tithekiniki ta swovoniwa leswi nga eka matsalwa (Vutlhokovetseri/Ntlangu/Xirungulwana/Mintsheketo) <p>Vadyondzi va tirhisa maqhinga ya ku twisia na ya ku hlaya:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ku hlaya hi ku hatlisa hi xikongomelo xo kuma mahungunkulu • Ku hlaya hi ku hatlisa hi xikongomelo xo kuma mahungu/vuxokoxoko byo seketela • Ku bvumba • Endla nkumbetelo wa nhlamuselo ya marito lawa ya nga tololvekangiki na swifaniso • Hlanganisa mahungu lama hlawuriweke eka rimba ro veketela mahungu (xik. Mepe wa miehleketo, chati yo longoloxa, sw. na sw.) • Teka tinotsi ku lulamisela Goza ra 2: Ku tsala 	<p>Tirhisa tinxaka to hambanahambana ta rimba ro veketela mahungu ku hlengeleta leswi kumekeke eka ndzavisiso wa Phurojeke ya ku Tsala ka Vutumbuluxi (PTV)</p> <p>Migingiriko ya masungulo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kombisa rimba leri faneleke ku seketela muxaka wa ximakiwa lexi nga ta tumbuluxiwa, (xik. Mepe wa miehleketo, chati yo longoloxa, sw. na sw.) • Tshikelela matshahelo na nkoka wa ku tirhisa swihlovo (matsalwa lama tirhisiweke) • Tshikelela na swihlawulekisi swa makambelelo na tinhlamuselo eka rhubiriki/xitirhisiwa xo kambisia • Tsundzuxa vadyondzi ku tekela enhlokweni ku hlamula xivutiso xo rhangela/nhlokohaka <p>Vadyondzi va languteriwa ku endla magoza ya ndzavisiso:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ku angula eka xivutiso xo rhangela/nhlokohaka ya ndzavisiso hi ku hlawula mahungu lama ma fambelanaka na swihlovo leswi swi tirhisiweke • Teka tinotsi hi marito ya wena n'wini eka ku lulamisela Goza ra 2: Ku tsala • Landzelela rimba ro tsala (loko ri nyikiwile) • Tirhisa milawu ya ririm ileyi fambelanaka na nxopaxopo wa matsalwa 	<p>Xiyimo xa ntirho wa rito: Maendli Xiyimo xa ntirho wa xivulwa: Nkarhi wa sweswi, nkarhi lowu taka Nhlamuselo ya rito: Yumunuhati, swivuriso, swivulavulelo, swifananisi</p> <p>Ku tiyisisiwa ka swiaki na milawu ya matirhiselo ya ririm i leswi fambisanaka na ndzavisiso wa tsalwa leri ku kongomisiweke eka rona (Xik. Vutlhokovetseri/Ntlangu/Swirungulwana/Mintsheketo)</p> <p>Xikombiso Mbulavulo, tinxaka ta swivulwa, tinxaka ta tindzimana, swihluvi swa mbulavulo,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nhlamuselo yo kongoma na ya ririm i ro gega • Mahikahatelo na mapeletelo • Ntivomarito eka mbangu

KOTARA YA 3				
VHIKI	KU YINGISELA NA KU VULAVULA (SWANOMO)	KU HLAYA NA KU LANGUTISA	KU TSALA NA KU ANDLALA	SWIAKI NA MILAWU YA MATIRHISELO YA RIRIMI
	TINOTSI TA MUDYONDZISI: <ul style="list-style-type: none"> • Ndzaviso wu ya emahlweni hi ndzhendzeleko wa mavhiki mambirhi • Vumbhoni bya mingiriko na leswi endliweke hinkwaswo swi ta tshama eka buku ya mudyondzi/fayili/photifoliyo ya vumbhoni • Kombisa hi laha ndzaviso wu endliwaka ha kona - 'Ndza endla, Ha endla, Wa endla' • Leswi kumiweke eka Ndzaviso swi fanele ku angula xivutiso xo rhangela/nhlokohmaka • Tekela enhlokweni mintshaho na xivumbeko xa nonganoko wa matsalwa lama u ma tirhiseke (bibiliyogirafu) • Kambela Goza ra 1 (Ndzaviso) hi ku tirhisa rhubiriki/xitirhisiwa xo kambisisa kutani u nyika vadyondzi xivikontsundzuxo • Mingiriko hinkwayo a yi endliwe etlasini hi ku leteriwa hi mudyondzisi • Makambelelo yo dyondzo/nkamafundza ya fanele ku ya emahlweni 			
VHIKI 5-6 PTV GOZA RA 2: KU TSALA	<p>Maqhinga ya ku Yingisela na ku Vulavula - ku kongomisa eka muxaka wa tsalwa ra ndzawulelo leri faneleke (Xik. Vutlhokovetseri/Ntlangu/Xirungulwana/Nt sheketo):</p> <p>Mingiriko ya masungulo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hlamusela tsalwa leri ku tsariwaka hi rona na swihlawulekisi swa rona • Hlamusela leswi languteriweke eka ntirho wa ku tsala • Kanelna na vadyondzi makunguhatelo ya xitsariwa xa vona hi ku tirhisa magoza yo tsala • Nyika vadyondzi rimba ro tsalela leri va nga ta ri tirhisa loko va tsala • Letela vadyondzi matatelo ya rimba • Kombisa matsalelo – Ndza endla, Ha endla, Wa endla • Nyika swileriso mayelana na nghingiriko <p>Vadyondzi va:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tumbuluxa xihlovo xa marito mayelana na nhlokohmaka leyi hlawuriweke • Teka xiave eka nkanerisano • Twisia leswi languteriweka mayelana na xivutiso xo rhangela/nhlokohmaka 	<p>Maqhinga ya Ku hlaya na Ku langutisa - Letela vadyondzi ku twisia swilaveko swa tirhubirki ta PTV na makambelelo:</p> <p>Mingiriko ya masungulo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Veka erivaleni minkarhi ley ieki vekiye • Letela vadyondzi ku hlaya na ku tirhisa tinotsi ta vulavisisi • Hlaya na ku kanelna rhubiriki • Hlamusela swihlawulekisi na nhlamuselo ya vuswikoti ya rhubiriki <p>Vadyondzi va:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hlaya muxaka wa tsalwa leri hlawuriweke • Hlaya na ku twisia rhubiriki • Hlaya na ku twisia rimba ro tsalela • Kombisa matirhiselo ya ririm ikeri fambelanaka na muxaka wa tsalwa leri ku endliwaka ndzaviso hi rona 	<p>Tsala/dirowa/tumbuluxa xiphemu lexi tsariweke hi nhlokohmaka leyi hlawuriweke:</p> <p>Mingiriko ya masungulo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nyika vadyondzi rimba leri va faneleke ku ri tirhisa loko va tsala • Letela vadyondzi hi maendlelo ya ku tata rimba ro tsalela • Hlamusela magoza ya ku tsala: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Ku kunguhata/ku tilulamisela ku tsala ✓ Ku pfapfarhuta ✓ Ku pfxeta ✓ Ku hlela ✓ Ku hlerisisa ✓ Ku andlala • Kanelna swiphemu swa tsalwa/swihlawulekisi swa tsalwa leri ri hlawuriweke <p>Vadyondzi va:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tirhisa rimba ro tsala (loko ri laveka) • Hlela mpfapfarhuto ro sungula • Hlerisisa endzhaku ka ku hlaya mpfapfarhuto wo sungula • Tsala na ku andlala xitsariwa xo hetelela 	<p>Xiyimo xa ntirho wa rito: Vundhawu</p> <p>Xiyimo xa xivulwa: Minkarhi ya riendli</p> <p>Nhlamuselo ya rito: Maritofularha</p> <p>Mapeletelo na mahikahatelo: Mimfungho ya swivutiso, ku tirhisiwa ka dikixinari, maveketetelelo ya marito</p> <p>Ku tiyisisiwa ka swiaki na milawu ya matirhiselo ya ririm i leswi nga dyondzisiwa eka mavhiki lama nga hundza:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mahikahatelo na mapeletelo • Ntivomarito eka mbangu • Xivumbeko lexi lulameke na swihlawulekisi • Timhakankulu na to seketela • Milawu ya tindzimana na swovoniwa • Malongoloxelo ya tindzimana hi ndlela yo twisiseka/mahungu lama tiyisisaka nkhomano • Milawu ya ririm i tanhilaha yi lavekaka ha kona eka tinhlokohmaka leti hlawuriweke

KOTARA YA 3				
VHIKI	KU YINGISELA NA KU VULAVULA (SWANOMO)	KU HLAYA NA KU LANGUTISA	KU TSALA NA KU ANDLALA	SWIAKI NA MILAWU YA MATIRHISELO YA RIRIMI
	TINOTSI TA MUDYONDZISI: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Ku tsala hi ku landzelela magoza ku ya emahlweni hi ndzhendzeleko wa mavhiki mambirhi ✓ Vumboni bya ku tsala hi ku landzelela magoza byi ta vekiwa eka buku ya mudyondzi/fayili/photifoliyo ya vumboni ✓ Lawula ku tsala hi ku landzelela magoza ✓ Leswi kumiweke eka ndzavisiso swi fanele ku angula xivutiso xo rhangela/nhlokohaka ✓ Tekela enhlokweni ku tshaha marito ya mutsari ku suka eka matsalwa na xivumbeko xa nongonoko wa matsalwa lama u ma tirhiseke/bibiliyogirafu ✓ Kambela Goza ra 2: Ku tsala hi ku tirhisa rhubiriki na ku nyika vadyondzi xivikontsundzuxo ✓ Micingiriko hinkwayo yi fanele ku endliwa na ku leteriwa hi mudyondzisi etilasini ✓ Mudyondzi un'wana na un'wana u ta tsala ntirho wa yena lowu nga ta makiwa hi ku tirhisa rhubiriki hi un'weun'we 			
PTV GOZA RA 3: VUANDLALO BYA SWANOMO	TINOTSI TA MUDYONDZISI <ul style="list-style-type: none"> • Mintirho hinkwayo yi fanele ku endliwa etilasini hi ku leteriwa hi mudyondzisi • Vuandlalo bya swanomo byi nga endliwa hi ndlela leyi landzelaka: Ha un'weun'we, ha vambirimbirhi, kumbe hi mintlawa kambe ntirho wu ta makiwa hi un'weun'we leswaku mudyondzi un'wana na un'wana a va na rhubiriki ya yena • Wu fanele ku va lowu fambisanaka na muxaka wa tsalwa leri hlawuriweke (xik. Xithhokovetselo/Ntlangu/Xirungulwana). Xik. Ntlangu wu nga encenyetiwa, Mphikizano wa vatlhokovetseri sw. na sw. • Makambelelo yo dyondza/nkamafundza ya fanele ku ya emahlweni 			
7-8	<p>U yingisela na ku kanela xinavetiso: Micingiriko ya masungulo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ku bvumba • U yingiselala ku kuma vuxokoxoko byo karhi • U kuma timhaka leti ti nga na nkoka <p>Vadyondzi va:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kanela hi ku vuyerisa ka xinavetiso • Ku humesela miehleketo na matitwelo hi ndlela ya vuanakanyi • Ku angula hi vukheta eka miehleketo na swipimanyeto • Ku nyika xivikontsundzuxo • Ku avelana miehleketo na van'wana na ku nyika mavonelo eka tinhlokohaka to ka ti nga tolovelakangi 	<p>U hlaya xinavetiso: Micingiriko ya masungulo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tirhisa maqhinga ya ku hlaya: Ku hlaya hi ku hatlisa ku kuma mhaka hi ku angarhela na ku hlaya hi ku hatlisa ku kuma vuxokoxoko byo karhi, u bvumba vundzeni, u tirhisa vutivi bya khale kumbe vuthala bya mbangu, u endla minkumbetelo <p>Vadyondzi va:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Languta na ku nyika mavonelo hi tithekiniki leti tirhisiweke eka switshuriwa swa swovoniwa: Muhlovo, maletere, vuandlalo <p>Madyondziselo yo hlaya:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ku hlayela ehenhla (Tshika hinkwaswo u hlaya) 	<p>Tsala xinavetiso: Micingiriko ya masungulo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Humesa mhakankulu yi va erivaleni na hi mfanelo • Tirhisa swovoniwa leswi faneleke na vuandlalo lebyi faneleke xikongomelo • Tirhisa ntivomarito wo hambanahambana, ntivoririmi, mapeletelo na mahikahatelo lama faneleke • Tirhisa ririmini ku humelerisa vutumbuluxi na miehleketo ya yena <p>U tirhisa matsalelo yo landzelela magoza:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ku kunguhata • Ku pfapfharhuta • Ku pfuxeta • Ku hlela • Ku hlerisisa na • Ku andlala 	<p>Xiyimo xa ntirho wa rito: Maengeteri</p> <p>Xiyimo xa ntirho wa xivulwa: Swivulwanahosi; nhlokohaka na switwananisi</p> <p>Mapeletelo na mahikahatelo: Nkomiso; swirhatana swo pfula na swo pfala</p>

KOTARA YA 3				
VHIKI	KU YINGISELA NA KU VULAVULA (SWANOMO)	KU HLAYA NA KU LANGUTISA	KU TSALA NA KU ANDLALA	SWIAKI NA MILAWU YA MATIRHISELO YA RIRIMI
	TEKELA ENHLOKWENI: Makambelelo yo dyondza yo ya emahlweni - ku tilulamisela Vuandlalo bya Swanomo eka Kotara ya 4	<ul style="list-style-type: none"> Ku hlaya ka mintlawa loku leteriwaka Ku hlaya swin'we Ku hlaya hi vambirimbirhi Ku hlaya novhele yo koma a ri yexe <p>Ku hlayela ku tiphina/itsakisa:</p> <ul style="list-style-type: none"> Xithhokovetselo/Novhele yo koma ley faneleke ku hlayiwa masiku hinkwawo ku ringana 30 wa timinete U ehleketa hi switshuriwa leswi a swi hlayeke a ri yexe U swi yelanisa na mbangu wa yena 	<p>Xihlamuselamarito xa yena n'wini:</p> <ul style="list-style-type: none"> U tsala marito na tinhlamuselo ta wona eka xihlamuselamarito xa yena n'winyi Tirhisa swidirowiwa kumbe swivulwa leswi tirhisaka marito kumbe tinhlamuselo ku humelerisa nhlamuselo, na sw. U vekela ntivomarito lowuntshwa eka khumbi ra marito 	
9-10	<p>U yingisela xithhokovetselo</p> <p>Migingiriko ya masungulo:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ku bvumba U tsakela no angula eka nkucetelo wa mpfumawulo lowu tisaka hi xithhokovetselo <p>U hlamusa swiendleko:</p> <ul style="list-style-type: none"> Kanelia hungunkulu. U yelanisa na ntokoto wa yena U kombisa matitwelo ya yena lama ma tisiweke hi xithhokovetselo. U hlamusa matitwelo lama ma tlhonthiwaka hi thoni na ririm ieri ri tirhisiwaka na hi laha tuyeringiseri a vuyeriwaka ha kona, ku katsa na hi laha ririm i ri tirhisiwaka ha kona ku tumbuluxa moyo <p>U encenyeta xithhokovetselo/mintila leyi yi hlawuriweke</p> <ul style="list-style-type: none"> U hlawula thoni na ku humesela ehandle vundzeni lebyi byi nga fanela na xitayili xa xithhokovetselo Tirhisa mimpfumawulo na ku tirhisa xikandza ku humesela ehandle leswi u vulaka swona 	<p>U hlaya xithhokovetselo</p> <p>U hlaya hi xikongomelo xo twisia</p> <ul style="list-style-type: none"> Ku ti lulamisela ku bvumba ku suka eka nhlokohmaka ya xithhokovetselo na swifaniso U tirhisa maqhinga ya ku hlaya: - Ku hlaya hi ku hatlisa ku kuma hungunkulu - Ku hlaya hi ku hatlisa ku kuma vuxokoxoko lebyi seketalaka - Ku bvumba - Ku endla minkumbetelo ya tinhlamuselo ta marito lama ma nga tololvekangiki na swifaniso <p>Maqhinga yo twisia:</p> <ul style="list-style-type: none"> Bvumba, tirhisa mimpfumawulo ya marito na vuthala bya mbangu Bvumba mahatelelo <p>Dyondzo ya Matsalwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> Kuma mbuyelego wa marito na mimpfumawulo u tlhela u vulavula hi ku vuyeriwa ka tuyeringiseri Humesela matitwelo na mavonelo Fananisa na vutomi bya wena 	<p>U tsala xithhokovetselo</p> <p>Migingiriko ya masungulo</p> <ul style="list-style-type: none"> U tirhisa mbuyelego wa mimpfumawulo (mimpfumawulo ya switatisi na ya switwari) xigego na xifananisi U komba ku twisia xitayili na rhejisitara U ehleketa na ku pima nkoka wo tsala na ntirho wa vutumbuluxi U tirhisa mahikahatelo lama nga fanela Milawu <p>U tirhisa matsalelo yo landzeleta magoza:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ku kunguhata/ku tilulamisela ku tsala Ku pfapfarhuta Ku pfuxeta Ku hlela Ku hlerisisa Ku andlala <p>Tsala marito na tinhlamuselo ta wona eka dikixinari ya vona vinyi kumbe eka khumbi ra marito</p> <p>Tirhisa dikixinari ku peleta na ku ndlandlamuxa ntivomarito</p>	<p>Xiyimo xa ntirho wa rito: Mavitantlawa, mavitaswianakanyiwa, maencisi</p> <p>Xiyimo xa ntirho wa xivulwa: Nkarhi wa sweswi wo yisa emahlweni</p> <p>Nhlamuselo ya rito: Mbuyelego wa mimpfumawulo ya switatisi na switwari, vumunhuhati, ncino, ku yelana ka mimpfumawulo, xigego, xifananisi</p> <p>Mapeletelo na mahikahatelo: Ku avanyisa marito, ku tirhisa dikixinari mfungho wa rihlamari</p>

KOTARA YA 3				
VHIKI	KU YINGISELA NA KU VULAVULA (SWANOMO)	KU HLAYA NA KU LANGUTISA	KU TSALA NA KU ANDLALA	SWIAKI NA MILAWU YA MATIRHISELO YA RIRIMI
	<ul style="list-style-type: none"> Tirhisa ririm i ra miri hi ndlela leyi i nga fanelo, mayimelo, na vuswikoti bya ku andlala xik. ku ya ehenhla na le hansi ka rito, vholomo na nkarhi lowu wu tirhisiwaka 	<ul style="list-style-type: none"> Tirhisa dikixinari na ku ndlandlamuxa ntivomarito <p>Madyondziselo yo hlaya: Ku hlayela ehenhla/Tshika hinkwaswo u hlaya/ku hlaya xitlhokovetselo hi ntlawa lowu leteriwaka/hlaya swin'we/vambirimbirhi/a ri yexe</p> <p>Makambelelo yo dyondza/nkamafundza – ku lulamisela ku hlayela ehenhla</p> <p>Ku hlayela ku tiphina/titsakisa: Xitlhokovetselo/buku yo hlaya leyi nga ta hlaywa kwalomu ka 30 wa timinete</p>	<p>Tirhisa khadi ro rhekhodela eka rona loko a hlayile ku lawula mahlayelo loko ya ri karhi ya ya emahlweni</p>	

GIREDI YA 5: MIGINGIRIKO YA MAKAMBELELO YA NKAMAFUNDZA

Migingiriko ya Ku yingisela na Ku vulavula <ul style="list-style-type: none"> Migingiriko yo hambarahambana ya Ku yingisela na Ku vulavula 	Migingiriko ya Ku hlaya na Ku langutisa <ul style="list-style-type: none"> Ku hlaya hi ku landzelela magoza Migingiriko ya ku hlayela ehenhla Migingiriko ya Xikambelantwisiso xo hlaya Migingiriko ya matsalwa leyi kongomisiweke eka tinxaka tinharhu ta matsalwa ya ndzawulelo ya simesitara (hafu ya lembe) 	Migingiriko ya Ku tsala na Ku andlala <ul style="list-style-type: none"> Ku tsala hi ku landzelela magoza Ku tsala tindzimana Switshuriwa swa switsalwambiko Xitsalwana Ku tsala ka vutumbuluxi 	Swiaki na Milawu ya Matirhiselo ya Ririm <ul style="list-style-type: none"> Migingiriko yo hambarahambana ya Swiaki na Milawu ya Matirhiselo ya Ririm leyi fambisanaka na tinxaka ta switshuriwa
---	---	--	---

MAKAMBELELO YA NKAMAFUNDZA:

- Makambelelo ya nkamafundza ya fanele ku tirhisiwa ku letela ku dyondzisa na ku nyika nkarhi wa ku pfuneta vadyondzi lava tikeriwaka na ku tiyisisa
- Hi ku tirhisa ku vutisa, ku kanerisana, ku xiayaxiya, makambelelo ya nkamafundza ya nga nyika mudyondzisi xivikontsindzuxo xo hatlisa
- Makambelelo ya nkamafundza/yo dyondza ya fanele ku yisiwa emahlweni masiku hinkwawo
- Makambelelo ya nkamafundza/yo dyondza yo yisiwa emahlweni ya lulamisela Vuandlalo bya Swanomo eka Kotara ya 4

GIREDI YA 5 XITSONGA RIRIMI RA LE KAYA NKOMISO WA MINTIRHO YA MAFUNDZA YA KOTARA 3	
NTIRHO WA MAKAMBELELO YA MAFUNDZA WA 6 – KU TSALA KA VUTUMBULUXI KA PHUROJEKE <ul style="list-style-type: none">• Goza ra 1: Ndzavisiso (10 wa timaraka)• Goza ra 2: Ku tsala phurojeke (30 wa timaraka)• Ntsengo wa timaraka (40) <p>Phurojeke ya Ku tsala ka Vutumbuluxi yi kongomisiweke eka WUN'WE wa tinxaka ta matsalwa leti dyondziweke: Switlhokovetselo/Swirungulwana/Ntlangu</p>	NTIRHO WA MAKAMBELELO WA MAFUNDZA WA 7 – SWANOMO <ul style="list-style-type: none">• Vuandlalo bya Swanomo bya Phurojeke ya Ku tsala ka Vutumbuluxi (20 wa timaraka)• Ntsengo wa timaraka (20)<ul style="list-style-type: none">▪ Sungula hi ntirho wa Swanomo eka Kotara ya 3 kutani wu ya hetisiwa eka Kotara ya 4 laha timaraka ti nga ta rhekhodiwa▪ Ku fanele ku va na matsalwa ya ku hambana ku ya hi ku hambana ka tigiredi▪ Makambelelo ya nkamafundza/yo dyondza ya yisiwa emahlweni ya lulamisela Vuandlalo bya Swanomo eka Kotara ya 4

2023/24 NKUNGUHATO WO DYONDZISA WA LEMBE WA NSIVAMAVANGWA WA RIXAKA: XITSONGA RIRIMI RA LE KAYA: GIREDI YA 5 (KOTARA YA 4)

KOTARA YA 4				
VHIKI	KU YINGISELA NA KU VULAVULA (SWANOMO)	KU HLAYA NA KU LANGUTISA	KU TSALA NA KU ANDLALA	SWIAKI NA MILAWU YA MATIRHISELO YA RIRIMI
1-2	<p>U yingisela na ku angula eka xitori, xik. Ntsheketo (swikholkwaholkwana/ya khale ya tinenha) swo huma eka buku yo hlaya</p> <p>Migingiriko ya masungulo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ku bvumba <p>U hlamusela swiendleko</p> <ul style="list-style-type: none"> • U kombisa mhakankulu, kungu, moya lowu nga kona na swimunuhuatwa swa xitori xo ka xi nga ri xa ntiyiso • Hambanisa exikarhi ka swiendleko swa ntiyiso na swo ka swi nga ri swa ntiyiso • U teka xiave eka minkanerisano no seketela mavonela ya yena • U angula hi vukheta eka mianakanyo na ntlawa • U nyika xivikontsundzuxo lexi akaka eka kungu, nkongomelo na mbangu 	<p>U hlanya xitori, xik. ntsheketo (swikholkwaholkwana/ya khale ya tinenha) wo huma eka buku yo hlaya</p> <p>U hlanya hi xikongomelo xo twisia</p> <ul style="list-style-type: none"> - U tirhisa maqhingga yo hambanahambana yo hlaya: - Ku hlanya hi ku hatlisa ku kuma mhaka hi ku angarhela - Ku hlanya hi ku hatlisa ku kuma vuxokoxoko byo karhi, ku tirhisa vutivi bya khale - Wa bvumba, u tirhisa vuthala bya mbangu ku kuma nhlamuselo, na ku endla mimpimanyeto - U kanelia hi ntivomarito lawantshwa lowu humaka eka swifaniso <p>Maqhingga yo twisia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • U hlamusela ndlela leyi vatsari va tirhisaka ntivomarito na ririmii hakona ku hlamusela kungu, mbangu, swimunuhuatwa • U hlayela ehenhla a ri yexe hi ku humesa mavulelo lamanene ya marito • U nyika mavonelo hi kungu, nkongomelo, swimunuhuatwa na mbangu • U kanelia hi ntivomarito lowuntswa wo huma eka xitshuriwa lexi hlaiyiweke • U tirhisa dikixinari 	<p>U tsala xitori, xik. ntsheketo (swikholkwaholkwana/ya khale ya tinenha)</p> <ul style="list-style-type: none"> • U tirhisa swiwharhi ku va swimunuhuatwa na mbangu • U ndlandlamuxa kungu, swimunuhuatwa na mbangu • U hlawula vundzeni lebyi faneleke vahlayi na xikongomelo • U tirhisa ririmii ro ehleketa ngopfungopfu ntivomarito yo hambanahambana • U tirhisa swigaririmi, xik, xifananiso na xigego • U hlanganisa swivulwa swi endla ndzimana leyi khomanekie hi ku tirhisa masivi, mahlanganisi na mahikahatelo • U tirhisa ntivomarito yo hambana, ntivoririmi leri faneleke, mapeletelo na mahikahatelo <p>U tsala tinhlamuselo ta swimunuhuatwa</p> <ul style="list-style-type: none"> • U hlawula vundzeni lebyi faneleke • U tshama eka nhlokohaka • U tirhisa ntivomarito lowu hlamuselaka, ngopfungopfu mahlawuri yo tala • U tirhisa ririmii ro gega, xik., swifaniso na swigego <p>U tirhisa matsalelo yo landzelela magoza</p> <ul style="list-style-type: none"> • U bubutsa byongo hi ku tirhisa mimepe ya miehleketo • U humesa mpfapfarhuto wo sungula • A pfuxeta • A hlerisia • U tsala mpfapfarhuto wo hetelela • U andlala mpfapfarhuto wo hetelela lowu baseke no hlaiyeka 	<p>Mpimo wa ntirho wa rito: Swirhangi, mabumabumeri, maengeteri, masivi, mahlanganisi</p> <p>Mpimo wa ntirho wa xivulwa: Nhlokohaka, xiendliwa, xitwananisi xa nhlokohaka</p> <p>Nhlamuselo ya rito: Swivuriso, swivulavulelo, swigego</p> <p>Mapeletelo na mahikahatelo: Ku tirhisa dikixinari, ku landzelelana ka marito</p>

KOTARA YA 4				
VHIKI	KU YINGISELA NA KU VULAVULA (SWANOMO)	KU HLAYA NA KU LANGUTISA	KU TSALA NA KU ANDLALA	SWIAKI NA MILAWU YA MATIRHISELO YA RIRIMI
		<p>Madyondziselo yo hlaya: Ku hlayela ehenhla/Tshika hinkwaswo u hlaya/ku hlaya ntsheketo hi ntlawu lowu leteriwaka/hlaya swin'we/vambirimbirhi/a ri yexe</p> <p>Makambelelo yo dyondza/nkamafundza – ku lulamisela ku hlayersa ehenhla</p> <p>Ku hlayersa ku tiphina/titsakisa: Ntsheketo/buku yo hlaya leyi nga ta hlayersa kwalomu ka 30 wa timinete</p>	<p>Tsala marito na tinhlamuselo ta wona eka dikixinari ya vona vinyi kumbe eka khumbi ra marito. Tirhisa dikixinari ku peleta na ku ndlandlamuxa ntivomarito Tirhisa khadi ro rhekhodela eka rona loko a hlayersa ku lawula mahlayelo loko ya ri karhi ya ya emahlweni</p>	
3-4	<p>Ku yingisela na ku angula eka xiviko, xik: mahungu, timhaka leti humelelaka ka minkarhi ya sweswi</p> <p>Migingiriko ya masungulo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ku bvumba <p>U hlamusela swiendleko</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kombisa timhakankulu na vuxokoxoko byo karhi • Yelanisa na leswi humeleleke evuton'wini bya yena • U humelerisa na ku hlamusela vonelo ra yena a tlhela a seketela • Vutisa na ku angula eka swivutiso swa nkoka • U hlamusela mianakanyo na matitwelo hi ndlela ya vuanakanyi • U kanelia xivumbeko, swihlawulekiso, matirhiselo ya ririmia na xivumbeko xa xitshuriwa <p>U nyika xiviko xa swanomo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • U tirhisa xivumbeko lexi faneleke: • Masungulo, miri na mahetelelo • U andlala mhakankulu na vuxokoxoko byo seketela 	<p>U hlayersa xiviko lexi nga na swovoniwa (xik: matafula/tichati/tigirafu/mimepe)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ku tilulamisela ku hlayersa: Ku bvumba ku suka eka vito, nhlokomhaka na swifaniso <p>U hlayersa hi xikongomelo xo twisia</p> <ul style="list-style-type: none"> - U tirhisa Maqhingga yo hlayersa - Ku hlayersa hi ku hatlisa ku endlela ku kuma mahungu hi ku angarhela - Ku hlayersa hi ku hatlisa ku endlela ku kuma vuxokoxoko byo karhi - Ku bvumba - Ku kumbetela nhlamuselo ya marito lawa ya nga tololekangiki na swifaniso <p>Maqhingga yo twisia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • U nyikana miehleketo na van'wana na ku nyika mavonelo, va kumbetela na ku ringanyeta nhlamuselo • U kanelia mhakankulu na vuxokoxoko byo karhi • Humesela vonelo ra yena na ku ri seketela hi swivangelo • U vutisa swivutiso swo tika leswi swi nga riki na tinhlamulo leti nga riki erivaleni 	<p>U tsala xiviko</p> <ul style="list-style-type: none"> • U tirhisa rimba • U tirhisa ntivoririmi, mapeletelo na mahikahatelo lama faneleke • U andlala ntirho hi ndlela yo basa hi ku tirhisa xivumbeko xo amukeleka ku fana na tinhlokomhaka na ntsalanganyo exikarhi ka tindzimana <p>U tirhisa matsalelo yo landzelela magoza</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ku kunguhata/ku tilulamisela ku tsala • Ku pfapfarhuta • Ku pfuxeta • Ku hlela • Ku hlerisisa • Ku andlala <p>Tsala marito na tinhlamuselo ta wona eka dikixinari ya vona vinyi kumbe eka khumbi ra marito. Tirhisa dikixinari ku peleta na ku ndlandlamuxa ntivomarito Tirhisa khadi ro rhekhodela eka rona loko a hlayersa ku lawula mahlayelo loko ya ri karhi ya ya emahlweni</p>	<p>Nhlamuselo ya rito: Mahlanganisi, mahlayelo ya maendli</p> <p>Mpimo wa ntirho wa xivulwa: Swivulwanahava</p> <p>Nhlamuselo ya rito: Vamavizweni, maritofulara, tihomonimi, pholisemi</p> <p>Mapeletelo na mahikahatelo: Ku avanyisa marito, dikixinari, maletere lamakulu</p>

KOTARA YA 4				
VHIKI	KU YINGISELA NA KU VULAVULA (SWANOMO)	KU HLAYA NA KU LANGUTISA	KU TSALA NA KU ANDLALA	SWIAKI NA MILAWU YA MATIRHISELO YA RIRIMI
	<ul style="list-style-type: none"> U tirhisa ririm i ra swirho leri faneleke vuswikoti byo andlala, xik. U languta vayingiseri eswikandzeni no cincacincina ntwariso wa marito Teka xiave eka minkanerisano U tshama eka nhlokomhaka U nyika xivikontsundzuxo lexi faneleke U tshama eka nkanerisano U kombisa ku twisia timfanelo na matitwelo ya van'wana 	<ul style="list-style-type: none"> U angula hi vuehleketi loko a hlamula swivutiso swo tlhonttha miehleketo U tirhisa mepe wa miehleketo/tinotsi ku komisa mahungu U tirhisa dikixinari ku ndlandlamuxa ntivomarito [swi fanele ku vuyeriwa eka nghingiriko wun'wana na wun'wana] <p>Madyondziselo yo hlaya: Ku hlayela ehenhla/Tshika hinkwaswo u hlaya/ku hlava xiviko hi ntlawu lowu leteriwaka/hlava swin'we/vambirimbirhi/a ri yexe.</p> <p>Makambelelo yo dyondza/nkamafundza – ku lulamisela Ku hlayela ehenhla</p> <p>Ku hlayela ku tiphina/titsakisa: Xiviko/buku yo hlava leyi nga ta hlaviwa kwalomu ka 30 wa timinete</p>		
5-6	<p>U yingisela na ku kanela xitshuriwa xa mahungu</p> <p>Migingiriko ya masungulo:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ku bvumba U teka xiave eka minkanerisano, a hlamusela mavonelo ya yena <p>U hlamusela swiendleko</p> <ul style="list-style-type: none"> U kombisa na ku hlamusela xivangelo xa xitandzaku U nyika vonelo ra yena hi nkoka wa swavanhu, mahanyelo na ndhavuko U vutisa na ku hlamula swivutiso leswi tlhontthaka miehleketo U humesa mianakanyo na matitwelo ya yena hi vuehleketi U tirhisa maqhinga yo vulavurisana ku vulavula hi ntikelo eka swiyimo swa mintlawa 	<p>U hlava xitshuriwa xa mahungu lexi nga na swovoniwa, xik., Mimepe/tigirafu/tichati/matafula</p> <p>U hlava hi xikongomelo xo twisia</p> <ul style="list-style-type: none"> U tirhisa maqhinga yo tala yo hlava ku kombisa mhakankulu na timhaka to seketela Komisa mahungu U hlamusela swo voniwa U tirhisa vutivi bya khale kumbe vuthala bya xitshuriwa ku kuma nhlamuselo U endla minkumbetelo U susa mahungu eka xivumbeko xa swovoniwa ku ya eka xivumbeko xa ndzungulo 	<p>U tsala xitshuriwa xa mahungu</p> <ul style="list-style-type: none"> U tsala tindzimana tinharhu/mune U tirhisa vundzeni lebyi faneleke vahlayi na xikongomelo xa xitshuriwa U humesela mahungu hi ndlela leyi twalaka no tlhela a veketela vundzeni hi mfanelo U tsala xivulwa xa nhlokomhaka no katsa mahungu lawa ya faneleke ku tumbuluxa ndzimana leyi khomaneneke U tirhisa tinxaka ta swivulwa swo hambanahambana U tirhisa ntivomarito, mapeletelo na mahikahatelo lama faneleke <p>Tsala hi ku landzelela magoza</p> <ul style="list-style-type: none"> Ku kunguhata Ku pfapfharhuta Ku pfuxeta Ku hlela 	<p>Nhlamuselo ya rito: Mabumabumeri</p> <p>Mpimo wa ntirho wa xivulwa: Xivulwananandza, nandzulo, xivumbeko xa xivutiso</p> <p>Nhlamuselo ya rito: Swigego, swifananisi, swivuriso, swivulavulelo</p> <p>Mapeletelo na mahikahatelo: Ku tirhisa dikixinari, avanyiso wa marito</p>

KOTARA YA 4							
VHIKI	KU YINGISELA NA KU VULAVULA (SWANOMO)	KU HLAYA NA KU LANGUTISA	KU TSALA NA KU ANDLALA	SWIAKI NA MILAWU YA MATIRHISELO YA RIRIMI			
		<p>Madyondziselo yo hlaya: Ku hlayela ehenhla/Tshika hinkwaswo u hlaya/ku hlava ntlangu hi ntawa lowu leteriwaka/hlava swin'we/vambirimbirhi/a ri yexe.</p> <p>Makambelelo yo dyondza/nkamafundza – ku lulamisela Ku hlayela ehenhla</p> <p>Ku hlayela ku tiphina/titsakisa: Ntlangu/buku yo hlava leyi nga ta hlaviwa kwalomu ka 30 wa timinete</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ku hlerisira na • Ku andlala <p>Tsala marito na tinhlamuselo ta wona eka dikixinari ya vona vinyi kumbe eka khumbi ra marito.</p> <p>Tirhisa dikixinari ku peleta na ku ndlandlamuxa ntivomarito.</p> <p>Tirhisa khadi ro rhekhodela eka rona loko a hilayile ku lawula mahlayelo loko ya ri karhi ya ya emahlweni.</p>				
NTIRHO WA MAKAMBELELO YA MAFUNDZA WA 8							
<ul style="list-style-type: none"> • Ku tsala xitsalwambiko: (10 wa timaraka) <ul style="list-style-type: none"> ◦ Wu tsariwa ku nga si tsariwa xikambelwana xo lawuriwa 							
7-8	Mpfuxeto Makambelelo ya Vuandlalo bya Swanomo						
9-10	MAKAMBELELO YA MAFUNDZA YA NTIRHO WA 9: XIKAMBELWANA XO LAWURIWA XA KU HELA KA LEMBE KU ANGULA EKA SWITSHURIWA (40 WA TIMARAKA) <ul style="list-style-type: none"> • Xivutiso xa 1: Xitshuriwa xa matsalwa/xo ka xi nga ri xa matsalwa (15 wa timaraka) • Xivutiso xa 2: Xitshuriwa xa Swovoniwa (10 wa timaraka) • Xivutiso xa 3: Nkomiso (5 wa timaraka) • Xivutiso xa 4: Swiaki na Milawu ya Matirhiselo ya Ririm (10 wa timaraka) 						
MIGINGIRIKO YA MAKAMBELELO YA NKAMAFUNDZA (MAKAMBELELO YO DYONDZA)							
Migingiriko ya Ku yingisela na Ku vulavula <ul style="list-style-type: none"> • Migingiriko yo hambanahambana ya Ku yingisela na Ku vulavula 	Migingiriko ya Ku hlava na Ku langutisa <ul style="list-style-type: none"> • Ku hlava hi ku landzelela magoza • Migingiriko ya ku hlayela ehenhla • Migingiriko ya Xikambelantwisiso xo hlava • Migingiriko ya matsalwa leyi kongomisiweke eka tinxaka tinharhu ta matsalwa ya ndzawulelo ya simesitara (hafu ya lembe) 	Migingiriko ya Ku tsala na Ku andlala <ul style="list-style-type: none"> • Ku tsala hi ku landzelela magoza • Ku tsala tindzimana • Switshuriwa swa switsalwambiko • Xitsalwana • Ku tsala ka vutumbuluxi 	Swiaki na Milawu ya Matirhiselo ya Ririm <ul style="list-style-type: none"> • Migingiriko yo hambanahambana ya Swiaki na Milawu ya Matirhiselo ya Ririm leyi fambisanaka na tinxaka ta switshuriwa 				

GIREDI YA 5 XITSONGA RIRIMI RA LE KAYA: NKOMISO WA MINTIRHO YA MAKAMBELELO YA MAFUNDZA: KOTARA YA 4		
MAKAMBELELO YA MAFUNDZA: NTIRHO WA 7: • Vuandlalo bya Swanomo (20 wa timaraka) Ntirho wu yisiwa emahlweni ku suka eka kotara ya 3. Wu ta hetisiwa no rhekhodiwa eka kotara ya 4	MAKAMBELELO YA MAFUNDZA: NTIRHO WA 8: • Ku tsala switsalwambiko: (10 wa timaraka) Swi tsariwa ku nga se tsariwa xikambelwana	MAKAMBELELO YA MAFUNDZA NTIRHO WA 9: XIKAMBELWANA XO LAWURIWA XA KU HELA KA LEMBE KU ANGULA EKA SWITSHURIWA (40 wa timaraka) • Xivutiso xa 1: Xitshuriwa xa matsalwa/xitshuriwa xo ka xi nga ri xa matsalwa (15 wa timaraka) • Xivutiso xa 2: Xitshuriwa xa swovoniwa (10 wa timaraka) • Xivutiso xa 3: Ku tsala nkomiso (5 wa timaraka) • Xivutiso xa 4: Swiaki na Milawu ya Matirhiselo ya Ririm (10 wa timaraka)

MINTIRHO YA MAKAMBELELO YA MAFUNDZA	
EXIKARHI KA LEMBE	XIKAMBELO
MAKAMBELELO YA LE XIKOLWENI	XIKAMBELO
MINTIRHO YA 6 YA MAKAMBELELO YA MAFUNDZA • Ntirho wun'we (1) wa Swanomo (Ku hlayela ehenhla eka simesitara hinkwayo ya 1) • Mintirho yi3 ya Ku tsala • Ntirho wun'we (1) wa Ku angula eka switshuriwa • Xikambelwana xin'we (1) xo lawuriwa xa Khotavuxika	• Ntirho wun'we (1) wa Swanomo: Vuandlalo bya Phurojeke ya ku tsala ka Vutumbuluxi (Semisitara ya 2) • Ntirho wun'we (1) wa Ku tsala Xitsalwambiko • Xikambelwana xin'we (1) xo lawuriwa xa ku hela ka lembe